

Arresten Strafrecht

Inleiding in het Strafrecht (Maastricht University)

Scan to open on Studeersnel

Arresten inleiding strafrecht

Week 1

Gerechtshof Amsterdam 3 juni 1977, NJ 1978, 601 (Hollende kleurling)

Twee agenten surveilleren in Amsterdam. Ze zien een man met donkere huidskleur op hen af komen lopen uit de richting van een café. Dit café stond bij de politie bekend als een verzamelplaats voor handelaren in en gebruikers van verdovende middelen. De man houdt zijn hand stevig in zijn linker jaszak. De agenten vermoeden op grond hiervan, dat de man verdovende middelen bij zich draagt. Ze houden hem staande en vragen om zijn legitimatie. Omdat hij weigert zich te legitimeren, besluiten de agenten om een identiteitsfouillering (art. 55b Sv) uit te voeren.

Dit arrest gaat over onrechtmatig verkregen bewijs. In casu was het bewijs onrechtmatig verkregen, want enkel de omstandigheid dat iemand uit de richting van een café komt lopen, dat bekend staat om handel en gebruik van verdovende middelen, levert geen redelijk vermoeden op van enig strafbaar feit als bedoeld in art. 27 Sv en is dus niet voldoende om iemand als verdachte aan te merken.

HR 6 december 1983, NJ 1984, 442 (Damrak)

Op het Damrak in Amsterdam zien rechercheurs twee getinte mannen die met twee blanke mannen een gesprek voeren, waarna de blanke mannen in een auto met een Duits kenteken stappen. De rechercheurs vermoeden dat het om een drugsdeal gaat en lopen richting de vier mannen. De blanke mannen in de auto worden door de rechercheurs aangehouden. De getinte mannen ontkomen aan de aanhouding door weg te rennen. In de auto treffen de rechercheurs heroïne en hasj aan.

In dit arrest stelt de Hoge Raad dat de agenten in casu gezien hun ervaring van een redelijk vermoeden van schuld, art. 27 Sv, mochten uitgaan. Ervaring van de agenten mocht dus meespelen bij de vorming van een redelijk vermoeden bij Damrak (bij Hollende kleurling niet)

HR 1 november 2016, NJ 2017, 84 m. nt. Keulen (Dynamische verkeerscontrole)

Op basis van bepaalde risicokenmerken worden bij een dynamische verkeerscontrole specifieke auto's gecontroleerd met betrekking tot personen van wie de politie vermoedt crimineel actief te zijn. Zo geschiedde ook in deze zaak, waarin een BMW X6 aan de kant werd gezet. De politie beschikte over informatie dat de auto was gehuurd bij een maatschappij waarvan bekend was dat die auto's verhuurde aan criminelen. Tevens was het een voor de wijk waarin werd gereden opvallend dure auto en ook de combinatie van een Oost-Europese bestuurder met een Hindoestaans/Surinaamse man als rijder trok de aandacht.

Dit arrest gaat in beginsel over de politie die haar bevoegdheid tot verkeerscontrole zou hebben gebruikt voor het opsporen van andere strafbare feiten (*détournement de pouvoir*). De verdachte werd staande gehouden in het kader van een verkeerscontrole. Bij de verkeerscontrole werd een kilo wiet gevonden in de auto. Het gerechtshof oordeelde dat de politie haar bevoegdheid tot verkeerscontrole onjuist heeft gebruikt. Dit leidde tot

bewijsuitsluiting van de verdovende middelen en vrijspraak van de verdachte. De Hoge Raad kwam in cassatie echter tot een ander oordeel.

Volgens de Hoge Raad heeft de politie haar bevoegdheid tot verkeerscontrole niet oneigenlijk gebruikt. De Hoge Raad oordeelde namelijk dat een verkeerscontrole aan de wettelijke eisen voldoet indien hierbij daadwerkelijk het rijbewijs en de voertuigpapieren zijn gecontroleerd. “Een verkeerscontrole die wordt ingezet om opsporingshandelingen mogelijk te maken, maakt die controle nog niet onrechtmatig”, aldus de Hoge Raad. De verkeerscontrole zou wel onrechtmatig zijn indien een voertuig enkel of hoofdzakelijk op grond van etnische dan wel religieuze kenmerken van de bestuurder of de inzittende voor controle werd geselecteerd. In casu was echter geen sprake van etnisch profileren.

MMA-melding II

HR 5 december 2017, ECLI:NL:HR:2017:3057

- Melding d.d. 26 juni 2014: “Er is een hennepkwekerij in het senioren-appartement aan de .... straat in Duiven. De luxaflexen zijn altijd gesloten. Er hangt een hennepgeur rond het appartement. Op donderdag 26 juni zijn er meerdere personen naar binnen gegaan en lijkt het alsof er geoogst was.
- Gezoem van vermoedelijk ventilator(en) bij voordeur
- Verbalisant gaat zonder toestemming naar binnen
- Rechtmatig? Hof: nee
- Hoge Raad: oordeel van het Hof niet zonder meer begrijpelijk

CV 1.2 Verhoor en fouillering

Rechtbank Zeeland-West-Brabant 24 juli 2019, ECLI:NL:RBZWB:2019:3331 (Verhoorsituatie I)

Agent beweert dat verdachte zelf verzocht voor een gesprek en dat er geen sprake was van een verhoor, er hoefde geen advocaat aanwezig te zijn bij het gesprek. Agent had kort voor het gesprek met verdachte een gesprek gehad met diens mentor waarin de naam van verdachte als pleger van het ten laste gelegde feit naar voren kwam. Verdediging voert aan dat het gesprek tussen verdachte en agent aangemerkt kan worden als een verhoorsituatie. Verdachte zou geen gebruik hebben kunnen maken van consultatie- en verhoorbijstand. De agent had kunnen vermoeden dat verdachte mogelijk een belastende verklaring zou kunnen afleggen. Daarbij had de agent de verdachte moeten wijzen op zijn recht om een advocaat te raadplegen (art. 6 EVRM). Agent was ook op de hoogte van de verstandelijke beperking van verdachte, dit dient te zorgen tot extra voorzichtigheid’.

De agent had hem moeten aanmerken als verdachte en hem zijn rechten moeten toekennen. Al helemaal omdat de agent met de mentor had gesproken en omdat verdachte een verstandelijke beperking had. Wel sprake van verhoorsituatie. Er is geen cautie gegeven aan de verdachte en hij is niet gewezen op zijn recht op een advocaat, dus vindt de rechtbank dat dit een onherstelbaar vormverzuim is tijdens het voorbereidend onderzoek. Proces-verbaal is derhalve niet meegenomen als bewijsmiddel in onderzoek Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 22 september 2020,

ECLI:NL:GHARL:2020:7673 (Geen verhoorsituatie)

Agenten hielden verdachte buiten heterdaad aan i.v.m. met diefstal van een fiets. Tijdens insluiting is verzocht om zijn zakken leeg te maken en alles op tafel te leggen. Agenten hebben verdachte hierna gefouilleerd, en troffen buisjes GHB aan. Zodoende stelden agenten de vraag of verdachte verslaafd was, er kwam een bevestigend antwoord. Verdediging voert aan dat aan verdachte bij de insluitingsfouillering geen cautie is gegeven. De antwoorden die verdachte na insluiting op vragen van agenten heeft gegeven dient uitgesloten te worden van bewijs.

De HR: stelt dat er geen sprake was van een verhoorsituatie, van een verhoorsituatie is echter pas sprake indien (door de politie) aan een verdachte vragen worden gesteld die betrekking hebben op diens betrokkenheid bij een strafbaar feit ten aanzien waarvan hij als verdachte is aangemerkt.

Tijdens de fouillering was er nog geen sprake van verhoor. De vragen waren niet gericht op het strafbare feit, maar op het welzijn van de verdachte.

HR 8 december 2020, ECLI:NL:HR:2020:1973 (Verhoorsituatie II)

Agent vroeg aan verdachte te stoppen, hij wilde hem controleren op grond van de WVV. Agent rook constant een hennepgeur rond de jongen, en vroeg dan ook 'heb je softdrugs bij je?'. Verdachte antwoordde ontkennend, waarop agent vroeg of hij de buddyseat wilde openen. De agent vond drugs en geld. Verdediging voert aan dat aan verdachte geen cautie is afgegeven toen hij staande werd gehouden en gevraagd werd of hij drugs bij zich had en om zijn buddyseat te openen. Volgens verdediging is het bewijs ongeldig verkregen.

Cautie was niet nodig. 'Verdachte antwoordde ontkennend op de vraag of hij drugs bij zich had, deze verklaring is niet redengevend voor het bewezenverklaarde. Verdachte is zo niet in zijn verdediging geschaad. De vraag om je buddyseat te openen leidt ook niet tot een vraag ter betrokkenheid bij een strafbaar feit.'

De politie moet cautie geven aan een verdachte al wanneer deze vragen gaat stellen die betrekking hebben op het strafbare feit en niet alleen wanneer ze volledig in een verhoorsituatie zitten zoals die meestal is (dus op het politiebureau in een kamer etc.). Ook moet er hierbij sprake zijn van een redelijk vermoeden van schuld.

Week 2

CV 2.1 Dwangmiddelen met betrekking tot plaatsen

Rb 12 oktober 2017, ECLI:NL:RBDHA:2017:11688 (Doorzoeking slaapkamer)

De verdachte wordt verweten dat hij 3 woninginbraken heeft gepleegd. Hulp-OvJ had machtiging tot binnentreden van de woning van verdachte ter aanhouding en inbeslagneming van zijn mobieltje. De zus van de verdachte heeft op initiatief van de politie de slaapkamer van de verdachte doorzocht en gevonden spullen aan de politie overhandigd. Alleen de verdachte kon toestemming geven, dus machtiging van de R-C was nodig (art. 97 Sv). Alleen de verdachte had het recht om toestemming te geven tot doorzoeking en niet diens zus. De doorzoeking had alleen op grond van art. 110 Sv (R-C) kunnen plaatsvinden of art. 97 Sv (machtiging R-C). Er is hier sprake van onherstelbaar vormverzuim en de rechtbank kijkt dan ook naar art. 359a Sv -> bewijsuitsluiting.

Rb 17 juni 2019, NBSTRF 2019/210 (TCI-informatie en doorzoeking)

Verdachte heeft een gewapende overval gepleegd op een supermarkt (Aldi). Er is een wasnetje gevonden in de kelder van de ex-vriendin van verdachte. Volgens de OvJ is er voldoende DNA-profiel gevonden op het wasnetje, en is dit wasnetje herkend door getuigen in de supermarkt. Volgens de verdediging is dit onvoldoende aangezien er ook DNA van twee anderen op het wasnetje is gevonden.

'Het is niet vastgesteld dat het wasnetje daadwerkelijk is gebruikt bij de overval. Dat er DNA-profiel gevonden is op het wasnetje is niet redengevend voor bewijs.

→ Vrijspraak

SYS 2 Legaliteitsbeginsel

HR 31 januari 2012, ECLI:NL:HR:2012:BQ9251 (RuneScape)

Verdachte en medeverdachte dwongen slachtoffer om in te loggen in RuneScape en virtuele objecten achter te laten. Verdachten konden deze objecten overzetten naar hun account en zodoende verloor het slachtoffer de beschikkingsbevoegdheid. Kunnen virtuele goederen in een online spel (een masker en amulet) worden aangemerkt als een goed in de zin van art 310 Sr?

‘Tegen de achtergrond van de bedoeling van de wetgever om de beschikkingsmacht van de rechthebbende op een ‘goed’ te beschermen, en de eerdere rechtspraak dat daaronder ook niet-stoffelijk objecten kunnen vallen, heeft de Hoge Raad geoordeeld dat de virtuele aard van de objecten op zichzelf niet eraan in de weg staat deze aan te merken als goed in de zin van art. 310 Sr. De enkele omstandigheid dat een object ook eigenschappen heeft van ‘gegevens’ in de zin van art. 80quinquies Sr brengt niet mee dat dit object reeds daarom niet meer als goed in de zin van art. 310 Sr kan worden aangemerkt.’ In r.o. 3.3.1 komt wetshistorische interpretatie voor, in r.o. 3.3.2 teleologische.

HR 31 oktober 2017, NJ 2018,121 m. nt. Rozemond (Virtueel chatcontact).

Verdachte heeft via WhatsApp schadelijke afbeelding verzonden naar 13-jarig meisje, art. 240a Sr. Valt virtueel chatcontact onder het bereik van art. 240a Sr? Oordeel Hof dat “gelet op het daadwerkelijke contact tussen de verzender en ontvanger op programma’s zoals Whatsapp” sprake is van “vertonen” in de zin van art. 240a Sr is juist.

"hij in de periode van 1 mei 2015 tot en met 30 november 2015, te Heerenveen en/of te Leeuwarden een afbeelding waarvan de vertoning schadelijk is te achten voor personen beneden de leeftijd van zestien jaar, zijnde een foto van zijn ontholte stijve penis, heeft vertoond aan een minderjarige, te weten, [slachtoffer 1] (geboren op [geboortedatum] 2001), van wie hij weet dat deze jonger is dan zestien jaar.

Voorts is aangevoerd dat ontslag van alle rechtsvervolging dient te volgen, nu het virtuele chatcontact zoals hier het geval was niet onder het bereik van artikel 140a van het Wetboek van Strafvordering (de Hoge Raad begrijpt: artikel 240a van het Wetboek van Strafrecht) valt.

Voorts overweegt het hof dat dit artikel in het leven is geroepen met als doel personen beneden de leeftijd van 16 jaar te beschermen tegen ongewenste beïnvloeding die het gevolg kan zijn van de confrontatie met dergelijke beelden. De wil van de betrokken jeugdige is daarbij niet van belang. Gelet op het daadwerkelijke contact tussen de verzender en de ontvanger op programma's zoals Whatsapp, is naar het oordeel van het hof geen reden om aan te nemen dat deze gedraging niet onder de reikwijdte van voornoemd artikel valt.

Het verweer van de raadvrouw wordt verworpen.

Het ging hier om een man die voor de rechter moest komen, omdat hij een foto van zijn erectie aan een 13-jarig meisje had toegezonden via WhatsApp. De centrale vraag is of dit strafbaar is op grond van art. 240a Sr en dus of het verzenden van die foto valt aan te merken als vertonen in de zin van art 240a Sr. Uiteindelijk heeft de HR ook geoordeeld dat het oordeel van het Hof juist is en dat er hier sprake is van vertonen in de zin van art 240 Sr.

Opvattingen kunnen veranderen: tongzoen is verkrachting?

- Rechtsvraag: kan gedwongen tongzoen worden aangemerkt als 'verkrachting' in de zin van art. 242 Sr?
- HR 21 april 1998, NJ 1998, 781 (tongzoenarrest)
- Werd heel lang gezegd dat het als verkrachting kan worden gekwalificeerd. Je treed immers iemand zijn lichaam binnen zonder toestemming. Had veel kritiek.

HR 12 maart 2013, NJ 2013, 437 m. nt Rozemond (tongzoenarrest)

Hoge Raad kwam terug op het feit dat een tongzoen niet meer kan worden aangemerkt als "verkrachting" in de zin van art 242 Sr. Deze staat namelijk niet in één lijn met geslachtsgemeenschap of een wat de ernst van de inbreuk op de seksuele integriteit daarmee vergelijkbare gedraging.

Gedwongen tongzoen kan wel worden aangemerkt als aanranding en strafbaar.

Week 3

CV 3.1 Rechts beschermende waarborgen

HR 15 juli 2015, ECLI:NL:HR:2015:3580, NJ 2016, 454 m.nt. T.M. Schalken (pressieverbod)

Bekennende verklaring van de verdachte ondanks pijn ten gevolge van brandwonden aan zijn handen. Is de verklaring in vrijheid afgelegd (pressieverbod)? Art. 29 lid 1 Sv, het hof heeft geoordeeld dat de verdachte tijdens het verhoor pijn aan beide handen had en dat de verdachte het liefst naar huis wilde, maar dan niet gezegd kan worden dat verdachte zijn verklaring niet in vrijheid heeft afgelegd.

Dat oordeel is, in aanmerking genomen dat het hof kennelijk heeft geoordeeld dat de verwondingen noch de pijnstillende middelen hebben geleid tot een verminderd bewustzijn, niet onbegrijpelijk en is het licht van hetgeen van verweren is aangevoerd, toereikend gemotiveerd

HR 20 april 2021, ECLI:NL:HR:2021:593 (recht op informatie)

Omkoping van ambtenaar (rijexaminator CBR) met als doel kandidaten van rijkschool van verdachte te laten slagen voor het rijexamen. De vraag is: is verdachte voldoende geïnformeerd over de redenen voor zijn aanhouding en het feit waarvan hij wordt verdacht? Het Hof heeft geoordeeld dat er is voldaan aan de eisen gesteld in Richtlijn 2012/13/EU betreffende recht op informatie in strafprocedures en art. 6 lid 3 onder a EVRM en dat zich daarom geen vormverzuim heeft voorgedaan in relatie tot het informeren van verdachte over de redenen van zijn aanhouding en het feit waarvan hij werd verdacht. Je moet informatie ontvangen over het gepleegde feit, het moet nogal globaal van aard zijn, maar heel specifiek is niet verplicht. Dit kan bijv. verhinderlijk zijn voor het proces. Ook dan kan er voldaan zijn aan art. 6 lid 3 onder a, of art. 27c lid 1. 2.7.3 Art. 149a Sv, art. 30 ev.

Het Hof had al vastgesteld dat de verdachte na de aanhouding was medegedeeld waarvan hij werd verdacht, dat deze voorafgaand aan het eerste politieverhoor consultatiebijstand heeft gehad, dat aan het begin van het eerste politieverhoor hem nog eens is uitgelegd waarvoor hij was aangehouden, aangezien de verdachte aangaf dat hij niet begreep waarvoor hij was aangehouden, waarna hij dit wel begreep.

De Hoge Raad heeft geoordeeld dat de klachten over de uitspraak van het Hof niet kunnen leiden tot vernietiging van de uitspraak.

SYS 3 Vooraarden strafbaarheid en opzet schuld

HR 14 februari 1916, NJ 1916, 681 (Melk en Water)

Een knecht verkoopt melk voor een boer. De knecht weet niet dat de boer water heeft toegevoegd aan de melk. Het toevoegen van water is verboden volgens de APV van Amsterdam. De knecht kon zich niet beroepen op een rechtvaardigingsgrond of een schulduitsluitingsgrond.

HR: 'Bestrafen van een persoon alleen is toegestaan als zijn gedrag verwijtbaar is. Aangezien de knecht helemaal niet wist dat de melk verdund was, viel dit delict hem ook niet te verwijten. Omdat hij in geen enkele strafuitsluitingsgrond paste, riep de Hoge Raad avas (afwezigheid van alle schuld) in het leven. Op deze manier was de knecht toch niet strafbaar en kon de boer alsnog worden berecht voor het doen plegen van het uitventen van melk.

HR 26 juni 2018, NJ 2018, 337 m. nt. Reintjes (poging doodslag stiefdochter)

Verdachte heeft 12-jarige stiefdochter achtergelaten in een koude en onverwarmde ruimte waar zij de nacht heeft moeten doorbrengen. Het slachtoffer had geen mogelijkheid om zich tegen de kou te beschermen, daarbij vroor het ook buiten. Verdachte heeft niet het slachtoffer gecontroleerd in de nacht en wist dat het ging vriezen.

HR: 'Volgens Hof was onder deze omstandigheden sprake van een aanmerkelijke kans dat A zou komen te overlijden en was verdachte zich van die kans bewust. De gedragingen van verdachte, waaronder begrepen het nalaten zich in die nacht te vergewissen van het welzijn van A, kunnen naar hun uiterlijke verschijningsvorm worden aangemerkt als zozeer op de dood van A gericht dat het niet anders kan zijn geweest dan dat verdachte de aanmerkelijke kans op dat gevolg op de koop toe heeft genomen en daarmee bewust heeft aanvaard.' -> voorwaardelijk opzet

HR 12 maart 2019, NJ 2019, 330 m. nt. Rozemond (GHB en dood door schuld)

Verdachte heeft aan slachtoffer een beker GHB blootgesteld. Verdachte wist of redelijkerwijs had moeten weten dat het slachtoffer weinig of geen ervaring had met verdovende middelen. Slachtoffer heeft de GHB vrijwillig ingenomen, nadat zij aangaf dit te willen proberen. Schuld in de zin van art. 307 Sr houdt in dat er min of meer sprake moet zijn van aanmerkelijke schuld/ aanmerkelijke mate van onvoorzichtigheid.

HR: 'bepaald door de manier waarop dit in de tenlastelegging nader is geconcretiseerd en is voorts afhankelijk van het geheel van de gedragingen van de verdachte, de aard en de ernst daarvan en de overige omstandigheden van het geval. Onvoorzichtig, onachtzaam of nalatig handelen op zichzelf is niet voldoende om tot een bewezenverklaring van schuld te kunnen komen. Voor een bewezenverklaring van schuld is voorts van belang dat de verdachte moest kunnen voorzien dat bepaald gedrag, bestaande uit handelen of nalaten onvoorzichtig zou zijn en tot bepaalde gevolgen zou kunnen leiden.'

HR: 'Er is geen sprake van schuld in de zin van art. 307 Sr. Het verstrekken van de GHB aan slachtoffer brengt niet een zodanig onaanvaardbaar gezondheidsrisico met zich mee dat de dood van het slachtoffer aan de schuld van verdachte te wijten is.

Fles-GHB -arrest

Fles GHB wordt onbeheerd achtergelaten. Huisgenoot drinkt ervan zonder weet dat dit GHB is en komt te overlijden. Is het opzet of schuld (doodslag of dood door schuld) of helemaal niet verwijtbaar?

Als het niet de opzet was, kun je iemand dan de schuld geven.

- Zelfgemaakte GHB in wijnflessen
- Echtgenote drinkt ervan en overlijdt
- Rechtbank: geen (voorwaardelijk) opzet maar wel onaanvaardbaar risico genomen en in sterke mate onzorgvuldig gehandeld
  - o Veroordeeld dood door schuld, art. 307 Sr.
- Aanmerkelijk onvoorzichtig handelen levert in casu bewezenverklaring van dood door schuld op.

CV 3.2 Vrijheidsbeperkende dwangmiddelen

HR 17 januari 2014, ECLI:NL:HR:2014:100 (aanhouding bij heterdaad)

‘Op heterdaad’ hoeft niet altijd letterlijk op de seconde van het plegen van het strafbaar feit te zijn. Het kan dus ook binnen 1 uur erna, maar in andere gevallen zelfs in de uren erna of soms zelfs meer dan een dag. Het ligt hierbij vooral aan de context en of er onafgebroken opsporingsactiviteiten zijn verricht in die tijd of niet.

HR 5 maart 2019, ECLI:NL:HR:2019:304 (aanhouding door burger)

Burgers mogen tijdens een aanhouding op heterdaad wel degelijk geweld gebruiken tegen de verdachte, zolang als dit in proportionele verhouding staat tot het te bereiken doel. Ze mogen de verdachte bijvoorbeeld niet neersteken wanneer ze deze betrappen, maar eventueel wel als de verdachte iets soortgelijks doet.

Voorwaardelijk opzet

HR 19 juni 1911, W 9203 (Hoornse taart)

- Man kocht een taart, had een bepaald iemand van werk en voegde aan de taart vergif toe en werd met de trein bezorgd aan slachtoffer.
- Vrouw van de man en dienstmeisje aten van de taart zonder dat de man de taart heeft gezien. Vrouw overlijdt, dienstmeid flink ziek maar overleeft.
- Wie aansprakelijk? Was niet de opzet om vrouw en dienstmeisje te doden.

Cicero arrest:

Het zich blootstellen aan de kans → “bewust de aanmerkelijke kans aanvaarden in tegenwoordige wetgeving.

HR 2 december 2015, ECLI:NL:HR:2015:3430, NJ 2016/41

- Iemand gooit een Napolitaanse bom (zwaar vuurwerk) op ME bus met de chauffeur als inzittende nog
- Poging tot zware mishandeling?
- Hof: zegt dat verdachte bewust de kans heeft aanvaard dat de ontploffing van de bom op de bus zwaar ernstig lichamelijk letsel voor de inzittende het gevolg kan zijn.
- HR: zegt dat er sprake is van een motiveringsgebrek. Een ME bus is ervoor gemaakt om tegen dit soort explosies te kunnen. Het is naar algemene ervaring die niet

aanmerkelijk te noemen dat de ontploffing van de bom tegen een ME bus voor zwaar lichamelijk letsel kan zorgen voor de inzittenden.

Schuld

Voorbeeld onbewuste schuld ECLI:NL:RBBRE:2009

Ging over een ervaren jager van 73 jaar die een kogel afvoerde en een vrouw 300 meter afstand raakte in de buik die met haar honden aan het wandelen was. Vrouw weet zelf politie te bellen, maar overlijdt enkele dagen later.

- Rechtbank: handelen van jager niet goed. Had alles moeten voorzien, zeker met zijn ervaring. Onbewuste schuld. Jager had het immers niet gewild. Verdachte heeft slachtoffer niet gezien, geen voorwaardelijk opzet op dood of zwaar lichamelijk letsel, wel dood door schuld want ervaren jager en geschoten met een geweer van een reikwijdte van ten minste 1500m. onbewuste schuld: handelen van verdachte was aanmerkelijk onvoorzichtig.
- Hof: er is wel sprake van schuld. Verdachte heeft zich zeer onvoorzichtig gedraagd door de reikwijdte van het vuurwapen. Verdachte heeft zich zeer onvoorzichtig gedragen door te schieten met een vuurwapen met een groot bereik in de richting van een onoverzichtelijk terrein.

Voorbeeld roekeloosheid ECLI:NL:HR:2019:829

- Speedboot ongeluk Vinkeveense plassen 2014
- In het donker, met forse overschrijding van de max. snelheid met speedboot sloep met 4 opvarenden overvaren.
- Gelet op omstandigheden van het geval heeft het Hof in bewijsvoering toereikend tot uitdrukking gebracht dat hier sprake is van roekeloosheid.

Nog een voorbeeld:

- Dodelijk verkeersongeval als gevolg van uiterst roekeloos rijden.
- 28-jarige man rijdt 166km/u en rijdt een 42-jarige vrouw aan. Toegestane snelheid 50km/u.
- Speekseltest wordt genomen en cannabis wordt aangetroffen. Verdachte geeft toe een joint te hebben gerookt. Weigerde bloed af te geven. Had ook nog een straatrace deelgenomen waardoor hij zo snel autoreed.
- OvJ: doodslag
- Rechtbank: art. 6 WvW roekeloosheid. Er is geen sprake van opzet. Was namelijk niet de intentie.

Week 4

CV 4.1 Vervolging OM

ECLI:NL:HR:1996:ZD0502 (Zeeuwse motorrijder)

Essentie

Het arrest Zeeuwse motorrijder gaat over beklag van de inhoud van een dagvaarding, in het bijzonder artikel 12 Sv. In casu draait het om de vraag of een belanghebbende zich ook kan beroepen op artikel 12 Sv als hij het niet eens is met de inhoud van de dagvaarding.

Rechtsregel

Belanghebbenden kunnen klagen bij het Hof en zorgen dat er alsnog ter zake van doodslag vervolgd wordt. Uit de strekking en bewoording van artikel 12 en 12i Sv volgt dat een belanghebbende zich ook op artikel 12 Sv kan beroepen als hij het niet eens is met de inhoud van de dagvaarding.

Inhoud arrest

Het OM vervolgd de verdachte op grond van art. 6 WVV, omdat hij de dood van een meisje heeft veroorzaakt door een verkeersongeluk. De ouders willen een zwaardere straf (doodslag, art 287 Sr) en beroepen zich op art. 12 Sv (klacht over niet vervolgen). De Hoge Raad geeft de ouders gelijk en zegt hierbij dat een belanghebbende zich op art. 12 Sv kan beroepen als deze het niet eens is met de dagvaarding – het Hof heeft een ruime toetsingsbevoegdheid: Het hof neemt, met inbegrip van de daarbij horende overwegingen van haalbaarheid en opportuniteit, de beslissing die het OM had moeten nemen. Het hof neemt dus volledig plaats op de stoel van het OM.

HR 3 maart 2015, NJ 2015, 200 m.nt. J.M. Reijntjes (Toezegging hoofdagente)

Verdachte verkoop via Marktplaats artikelen, maar levert deze artikelen niet na de betaling. De hoofdagente heeft de verdachte toezegging gedaan dat hij niet zou worden vervolgd na terugbetaling van de verschuldigde bedragen aan de benadeelden.

HOF: hoofdagente gaat niet over de vervolging. De verdachte mag gewoon vervolgd worden.
HR: Hof moet niet alleen uitgaan van het feit dat de hoofdagente onbevoegd is, maar ook of er sprake is van gerechtvaardigd vertrouwen. Zie maatstaaf arrest parkeerwachter.

Vertrouwensbeginsel. Niet alleen aan uitlatingen of gedragingen van functionarissen die deel uitmaken van het OM, maar ook aan door andere functionarissen gedane uitlatingen of gedragingen die aan het OM zijn toe te rekenen, het gerechtvaardigde vertrouwen kan worden ontleend dat geen vervolging zal worden ingesteld. Bij die andere functionarissen moet ook gedacht worden aan opsporingsambtenaren.

Verwijs bij het tentamen wél naar allebei de arresten, dus die van de parkeerwachter en de hoofdagente, ook al lijken deze veel op elkaar!

HR 31 oktober 2017, NBSTRF2018/39 m. nt. Buruma (Opportuniteitsbeginsel)

Verdachte heeft een betrokkene bedreigd met enig misdrijf tegen het leven gericht, zware mishandeling. Het hof heeft het OM niet ontvankelijk verklaard in de vervolging. Hof: volgens artikel 167 lid 2 Sv bepaalt het OM wie vervolgd wordt en weegt daarbij de nodige belangen af. Verdachte heeft psychische problemen en na het vonnis hem de maatregel TBS met verpleging van overheidswege oplegde. Een deskundige heeft geconcludeerd dat de consequenties voor zijn psychische toestand bij het doorzetten van de vervolging, dat straffen op de verdachte niet het effect zal hebben waarvoor een straf is bedoeld, het zal zelfs averechts werken. Als men doorgaat met de strafvervolging zou dat zijn geestelijke gezondheid alleen maar benadelen. Het had niet tot vervolging mogen komen; dit was in strijd met de beginselen van een goede procesorde – het beginsel van een redelijke en billijke belangenafweging. Er is veel tijd verstreken tussen het moment van aangifte en dagvaarding. De verdachte mocht er gerechtvaardigd op vertrouwen dat er geen vervolging meer kwam.

HR: is het hiermee eens en moet eerst uitzoeken of hier sprake is van een toezegging.
Hof: verklaart OM niet-ontvankelijk wegens strijd met de beginselen van een goede procesorde, omdat er geen sprake was van een redelijke en billijke belangenafweging.

HR 22 januari 2019, NJ 2019, 176, m. nt. M. Reijntjes (Sepottoezegging in email)

Zowel in feitelijke aanleg als in cassatie lag en ligt de kern van de zaak besloten in de vraag hoe het bovengenoemde op 24 april 2015 door de parketsecretaris verzonden e-mailbericht moet worden geduid en welke gerechtvaardigde verwachtingen de verdachte daaraan kon ontlelen.

Het middel komt op tegen de ongegrondverklaring van het bezwaarschrift tegen de dagvaarding en klaagt over de verwerping van het verweer dat het Openbaar Ministerie niet-ontvankelijk is in de vervolging van de verdachte.

Het middel richt zich met drie deelklachten tegen de ongegrondverklaring door het hof van het namens de verdachte ingediende bezwaarschrift tegen de dagvaarding. Deze deelklachten houden achtereenvolgens in dat het hof ten onrechte, althans ontoereikend gemotiveerd heeft geoordeeld dat:

Het e-mailbericht van de parketsecretaris niet kan worden aangemerkt als een voorwaardelijk sepot maar uitstel van de beslissing om te seponeren;

De aan het sepot gekoppelde voorwaarde toelaatbaar is, en

Niet gezegd kan worden dat een redelijk lid van het OM niet zou kunnen komen tot het oordeel dat niet nog steeds sprake was van een in het voornoemde e-mailbericht aangeduide "positieve ontwikkeling" met betrekking tot de verdachte.

Dientengevolge het OM niet in strijd met het vertrouwensbeginsel heeft gehandeld door na een half jaar niet tot een technisch sepot over te gaan;

En dus niet kan worden geoordeeld dat het OM niet-ontvankelijk is in de vervolging.

Noot lezen!

SYS 4 Causaliteit en strafuitsluitingsgronden

MDMA, GHB en te laat ingeroepen medische hulp

HR 12 maart 2019, NJ 2019, 330 m. nt. Rozemond ECLI:NL:HR:2019:336

- Dood door schuld. 'Schuld' als bedoeld in art. 307 Sr In verband met het verstrekken van GHB aan het slachtoffer.
- De verdachte had haar vriendin, een volwassen vrouw die wels ene GBH wilde porberen, een mengsel van GHB met cola ingeschonken waarna de vriendin dit zelf bewust en vrijwillig heeft gedronken/ ingenomen. De exacte hoeveelheid van de aan het slachtoffer verstrekte GHB kon niet worden bepaald. De verdachte had eerder van dezelfde GHB vergelijkbare of grotere hoeveelheden gebruikt. Niet is komen vast te staan dat de verdachte het slachtoffer een "(te) grote hoeveelheid, althans meer dan een gemiddelde gebruikershoeveelheid" heeft vertrekt.
- De Hoge Raad aanvaardde het oordeel van het Hof dat GHB weliswaar is vermeld op de bij de Opiumwet behorende lijst I en door de wetgever wordt beschouwd als drug waarvan gebruik onaanvaardbaar risico voor (volks)gezondheid oplevert, maar dat gelet op de omstandigheden de verstrekking aan het slachtoffer van de GHB niet een zodanig onaanvaardbaar gezondheidsrisico met zich bracht dat de dood van het slachtoffer aan haar schuld in de zin van art. 307 Sr is te wijten.
- Is het toegerekend dat hij te laat medici heeft ingeroepen

ECLI:NL:HR:2016:133ti, HR 28 juni 2016 (Vuurwerkbom op flitspaal)

Omstandigheden: er is een vuurwerkbom opgehangen aan een flitspaal die bij ontmanteling explodeert, waarna letsel ontstaat bij medewerkers Explosieven Opruimingsdienst en ene politiemedewerker.

1. Causaal verband is aanwezig
2. Maximumduur vervangende hechtenis schadevergoedingsmaatregel

Uitspraak: het Hof heeft op grond van het voorgaande geoordeeld dat tussen het handelen van de verdachten en het letsel dat bij de slachtoffers is ontstaan een zodanig verband bestaat dat het letsel redelijkerwijs als gevolg van de bewezenverklaarde gedragingen aan de verdachte kan worden toegerekend, waarbij het Hof mede in aanmerking heeft genomen dat voor de verdachte was te voorzien dat anderen zich met het explosief zouden uitoefenen. Onvolkomenheden bij de ontmanteling doorbreken het causaal verband niet. Naar het oordeel van het Hof hebben de verdachten om te beginnen een cruciaal aandeel gehad in de keten der gebeurtenissen. Indien de verdachte geen bom hadden vervaardigd en aan de flitspaal hadden bevestigd, dan zou de explosie met de daarbij ingetreden gevolgen niet hebben plaatsgevonden.

De verdachte en het letsel dat bij de slachtoffers is ontstaan

HR 20 februari 1933, NJ 1933, 918 (Huizer Veearts)

Essentie: de Huizense Veearts-arresten gaan over het ontbreken van materiële wederrechtelijkheid. In casu heeft een Huizense veearts opzettelijk koeien besmet met mond-en-klauwzeer om hetzelfde effect te krijgen als vaccinatie. De rechtsvraag die centraal

staat in deze arresten is als volgt: Heeft de veearts wederrechtelijk gehandeld door in strijd met art. 82 Veewet te handelen, ook al wordt het doel van deze wettelijke bepaling dan beter beoogd?

Rechtsregel: de dader van een strafbaar feit is niet strafbaar als de doelstelling van de strafrechtelijke norm beter wordt nageleefd, ook al is het dan op papier gezien wel wederrechtelijk.

Inhoud arrest

Een Huizense veearts brengt een aantal koeien opzettelijk in contact met koeien die besmet zijn met het mond-en-klauwzeer virus. Dit is strafbaar volgens art. 82 Veewet. De veearts stelde dat hij dit deed om de gezonde koeien lichtelijk besmet te laten maken, zodat deze koeien antistoffen tegen een eventueel zwaardere besmetting van het virus zouden aanmaken. Dit is hetzelfde effect als vaccinatie. De veearts deed zodoende beroep op een ongeschreven rechtvaardigingsgrond, namelijk het ontbreken van materiële wederrechtelijkheid.

Het hof stelde dat de veearts wel schuldig was aan het overtreden van de Veewet. Volgens het hof was het geen taak van de veearts om de algemene gezondheidstoestand te bevorderen. De Hoge Raad oordeelde echter dat de veearts wel degelijk de taak mocht hebben om de algemene gezondheidstoestand te bevorderen. Volgens de Hoge Raad had de veearts naar de eisen van zijn beroep gehandeld. De veearts was dus niet strafbaar.

De Hoge Raad introduceerde hiermee het ontbreken van materiële wederrechtelijkheid. Dit betekent dat het handelen formeel wel in strijd is met de wet, maar dat strafbaarheid ontbreekt omdat dit handelen feitelijk niet in strijd is met het recht. In casu heeft de veearts de wet wel overtreden maar de doelstelling van de wet werd juist beter nageleefd. De Hoge Raad stelde de Huizense veearts derhalve in het gelijk. Na terugwijzing naar het hof is de veearts ontslagen van alle rechtsvervolgning.

ECLI:NL:HR:2008:BC7923 (Medicinale cannabis)

Essentie

Het arrest Noodtoestand en Opiumwet gaat over de rechtvaardigingsgrond 'overmacht wegens noodtoestand'. Deze rechtvaardigingsgrond is wettelijk vastgelegd in artikel 40 Sr. Overmacht noodtoestand houdt in dat niet strafbaar is hij die een feit begaat waartoe hij door overmacht is gedrongen. Het gaat dan om situaties waarin iemand moet kiezen tussen twee plichten: de plicht om de wet op te volgen en de maatschappelijke plicht. In uitzonderlijke gevallen weegt de maatschappelijke plicht zwaarder dan de wettelijke plicht. Er is dan sprake van een rechtvaardigingsgrond. Dat is in dit arrest het geval.

Rechtsregel

Uitzonderlijke omstandigheden kunnen ertoe leiden dat verboden gedragingen, zoals het kweken van cannabis, gerechtvaardigd kunnen worden op grond van overmacht wegens noodtoestand. Dan weegt de maatschappelijke plicht zwaarder dan de wettelijke plicht.

Verdachte heft cannabis geteeld en verwerkt. Verdediging voert aan dat verdachte MS heeft en baat heeft bij cannabis als medicijn. Daarbij is de zelfgekweekte hennep van de beste kwaliteit voor verdachte. De verdediging doet een beroep op overmacht-noodtoestand.

HR: 'Akkoord met verdediging, verdachte wordt ontslagen van alle rechtsgevolgen. Het bewezenverklarde levert in deze zaak geen strafbaar feit op.'

ECLI:NL:HR:2016:456 (Overzichtsarrest noodweer)

Verdachte wordt verdacht van iemand van het leven beroven en het meermaals steken. Verdediging beroept op zich op het feit dat verdachte uit noodweer (art. 41 Sr) handelde. De verdachte komt een beroep op noodweerexces toe als gevolg van een hevige gemoedsbeweging, door de aanranding veroorzaakt, waardoor hij de grenzen van noodzakelijke verdediging heeft overschreden.

Van een verontschuldigbare overschrijding is alleen sprake van indien:

- De verdachte de handeling heeft verricht op een tijdstip dat de noodzaak bestond tot verdediging van zijn of andermans lijf tegen een wederrechtelijke aanranding, met een door die aanranding veroorzaakte gemoedsbeweging.
- Op het tijdstip van de aan de verdachte verweten gedraging de onder a bedoelde situatie weliswaar is beëindigd en derhalve de noodzaak tot verdediging niet meer bestaat, doch niettemin deze gedraging toch het onmiddellijk gevolg is van een hevige gemoedsbeweging veroorzaakt door de daaraan voorafgaande wederrechtelijke aanranding.
- Het moet aannemelijk zijn dat de veroorzaakte gemoedsbeweging doorslaggevend is geweest voor de gedraging, maar niet geheel uitgesloten dat andere factoren mede hebben bijgedragen aan het ontstaan van die hevige gemoedsbeweging.

Hof: 'Er is bij verdachte een gemoedsbeweging ontstaan, maar deze kan niet als hevig worden aangemerkt. Daarbij acht het hof niet aannemelijk dat de gemoedsbeweging de gedraging, het zestien keer steken van het slachtoffer, heeft veroorzaakt. Beroep op noodweerexces faalt.'

HR: 'Eens met het hof' Het 16 keer steken met een mes voldoet niet aan het subsidiariteitsvereiste en het was niet proportioneel, omdat slachtoffer niet gewapend was.

1. Ogenblikkelijk = onmiddellijk dreigend gevaar voor aanranding, vrees niet voldoende. Als aanranding is geëindigd dan is een beroep op noodweer niet mogelijk
2. Wederrechtelijk = niet wanneer politie rechtmatig dwangmiddelen toepast 3. Noodzakelijke verdediging:
  - a. Subsidiariteitseis (de vraag of verdediging noodzakelijk was)
  - b. Proportionaliteitseis (de vraag of de gekozen manier van verdediging was geboden) Aan de subsidiariteitseis is niet voldaan indien de verdachte zich niet behoefde te verdedigen en er dus geen noodzaak tot verdediging bestond. Daarvan is sprake als de persoon zich niet alleen aan de aanranding had kunnen onttrekken, maar dit ook had moeten doen. (onttrekkingsvereiste)

Noodweerexces kan in beeld komen bij een “overschrijding van de grenzen van de noodzakelijke verdediging”, dus wanneer aan alle voorgaande eisen is voldaan, behalve aan de proportionaliteitseis.

Leer van de redelijke toerekening:

Stamt uit jurisprudentie: Hoge Raad 12 september 1978, NJ 1979, 60 (letale longembolie).

- Man verleent in de auto geen voorrang aan een andere auto waar hij dit wel had moeten doen. Vrouw beland in ziekenhuis en creëert een longembolie (bloedpropje) die is ontstaan terwijl zij op bedrust lag vanwege de opgelopen verwondingen. Vrouw overlijdt hieraan 12 dagen later, niet direct na de aanleiding.

Vraag: Gevolg nog toe te rekenen aan verdachte nu slachtoffer is overleden als gevolg van letale longembolie als gevolg van niet dodelijk letsel?

Doktersrapport: letsel op zichzelf, dus verwondingen van de aanrijding, zouden niet tot de dood hebben hoeven lijden.

Hoge Raad: letale longembolie is niet van zodanige aard dat overlijden **niet in redelijkheid** aan verdachte kan worden toegerekend. Kan dus wel aan de verdachte worden toegerekend.

Aorta perforatie arrest:

Hoge Raad 23 december 1980, NJ 1981, 534

Gevecht in een café, verdachte stak slachtoffer in de buik met een mes waardoor ook de aorta werd geraakt. Slachtoffer overleed 1 dag erna. Achteraf bleek dat alleen de perforatie van de buik was gehecht, niet die van de aorta. Was dit gehecht was slachtoffer niet te komen overlijden.

Vraag: Staat eventueel verzuim van artsen in de weg aan toerekening?

Hoge Raad: nee, zonder handelen verdachte was medisch ingrijpen niet noodzakelijk geweest.

Niet behandelende longinfectie arrest:

HR 25 juni 1996, NJ 1997, 563

Jonge vrouw werd tijdens de ruzie in de hals met een pistool geschoten. Kogel doorboorde hals en raakte ruggenwervel waardoor hoge dwarslecium ontstond → vrouw vrijwel totaal verlamd. Ook liep ze longinfectie op, waarnaar ze kwam te overlijden.

Longinfectie was op zichzelf behandelbaar. Slachtoffer heeft echter gezegd, van mij hoeft het niet meer zo, laat de behandeling maar zitten. Verdediging voert aan dat er geen causaal verband is, want slachtoffer wilde niet voor longinfectie behandeld worden. Was ze behandeld, was ze niet overleden.

Hoge Raad: ja, 'die beslissing heeft in de keten der gebeurtenissen niet een zodanige invloed gehad dat de dood van het slachtoffer redelijkerwijs niet meer als gevolg van het handelen van de verdachte aan deze zou kunnen worden toegerekend.'

Diefstal met geweld de dood tot gevolg:

2 mannen overvielen man van 81 jaar in zijn huis met bivakmutsen op. Slachtoffer werd geblinddoekt, geschopt en geslagen en is komen te overlijden door hartritmestoornissen. Redelijke toerekening nu dood is ingetreden als gevolg van hartfalen?

Uit onderzoek blijkt dat slachtoffer meerdere hartproblemen had. Een gezond persoon zou niet zijn te komen overlijden bij deze overval.

Hoge Raad: de hartritmestoornissen zijn door de overval veroorzaakt die door handelen verdachte bij slachtoffer zijn veroorzaakt. De hartproblemen staan in beginsel niet aan toerekening in de weg.

Alternatieven causaliteit: bloedvergiftigingszaak

Hoge Raad 13 juni 2006, Nj 2007

Slachtoffer werd met een mes in de rug gestoken. Loopt klaplong en bloeding op. 5 dagen later ontslagen uit ziekenhuis, enkele dagen opnieuw opgenomen en overlijdt aan ernstige gevolgen van bloedvergiftiging. De kans is aanwezig dat de mes dit heeft gedaan, maar ook dat dit door iets anders is veroorzaakt in de tijd dat slachtoffer niet in ziekenhuis lag.

Hof: geen causaal verband want kan dat infectie niet door het mes is veroorzaakt, hoe klein deze waarschijnlijkheid ook is.

Hoge Raad: wel causaal verband ('hoogstwaarschijnlijke mogelijkheid van alternatieve gang van zaken staat niet aan de vaststelling causaal verband in de weg').

Zelfdoding na zwavelzuur:

Gerechts 4 maart 2014, ECLI:NL:GHDHA:2014:621

Vrouw door ex-vriend vastgebonden en hoofd kaalgeschoren. Vervolgens is door hem geconcentreerd zwavelzuur over haar heen gegooit. Als vervolgd is zij hierdoor zeer ernstig verminkt geraakt. Na 1,5 jaar heeft zij zichzelf van het leven beroofd.

Belangrijk om aan te merken is dat mevrouw bewust zichzelf van het leven heeft beroofd. Niet alleen om medische handeling te staken, maar actief uit het leven te stappen, 1,5 jaar na het gieten van zwavelzuur over haar heen. Uit brief die werd achtergelaten heeft zij dit gedaan omdat ze veel pijn ervaarde en de 18 maanden na het incident heeft zij als marteling ervaren, zowel psychisch als fysiek.

Kon het causaal verband hier worden vastgesteld door het actieve beëindigen van het leven door het slachtoffer en de lange periode die tussen het overlijden en het incident inzat.

Hof: 'de welbewuste beslissing van het slachtoffer kan door het Hof niet anders worden gezien dan als een door haar situatie ingegeven en vanwege de situatie te begrijpen

handelen. Nu bovendien vastgesteld kan worden dat het geheel en al aan de verdachte is te wijten dat zij in die situatie is gekomen, is het naar oordeel van het Hof redelijk niet alleen het lijden maar ook het gevolg van dat lijden – de dood van het slachtoffer- aan de verdachte toe te rekenen.’

Verdachte veroordeeld tot 16 jaar gevangenisstraf en TBS. Zeer vergaande en bijzondere beslissing/ casus.

Aantal hoofregels redelijke toerekening:

- Leer geeft zelf geen grenzen aan. Kijken naar voorzienbaarheid en andere theorieën en jurisprudentie.
- Nadere invulling noodzakelijk
- Oude theorieën nog relevant (gedraging naar aard geschikt?)
- Causale keten wordt niet snel doorbroken.

Rb Rotterdam 26 juni 2020, ECLI:NL:RBROT:2020:5609

Man krijgt ruzie met eigenaresse van een pizzeria. Hij knijpt vervolgens enige tijd de keel van de vrouw dicht die enkele dagen later komt te overlijden aan een herseninfarct.

- Niet zonder meer vast te stellen dat gedragingen verdachte noodzakelijke factor is geweest voor overlijden.
- Dan tenminste vereist: *“dat wordt vastgesteld dat dit gedrag een onmisbare schakel kan hebben gevormd in de gebeurtenissen die tot het gevolg hebben geleid, alsmede dat ook aannemelijk is dat het gevolg met een aanzienlijke mate van waarschijnlijkheid door de gedragingen van de verdachte is veroorzaakt”*.
- Rb: handelen van verdachte *kan* onmisbare schakel in het overlijden hebben gevormd (naar aard geschikt om dood te veroorzaken)
- Dus: redelijke toerekening

Rechtbank Noord-Nederland

ECLI:NL:RBNNE:2017:3992

Vrouw wordt door haar vriend vaker mishandeld. Nu ook weer. Uit angst/ verdediging steekt zij de man neer. Vrouw beroept zich op noodweerexces. Verdediging voert aan dat zij onder invloed van hevige emoties heeft gehandeld.

Oordeel rechtbank: poging zware mishandeling, niet poging tot doodslag.

Rechtbank zegt dat voor het slagen van noodweerexces moet allereerst de vraag worden beantwoord of er sprake is van een ogenblikkelijke wederrechtelijke aanranding, dan wel een onmiddellijk dreigend gevaar daarvoor en vervolgens of de verdachte tegen deze dreigende aanvoerende verdediging noodzakelijk was (is aan het subsidiariteitsvereiste voldaan?).

Was de verdediging aan de aanranding geboden → proportionaliteitsbeginsel.

Oordeel: voor de vrouw was er sprake van noodweer.

Vrouw heeft de man met een mes neergestoken terwijl hij ongewapend was, dus ze is wel te ver gegaan in de verdediging, het was niet

Vrouw wordt ontslagen van alle rechtsvervolging.

Het auditu-arrest

Auditu-bewijs = iemand verklaart wat hij een ander heeft horen zeggen

HR 25-11-1948, NJ 1949, 96 Unus Testis Nullus Testis I)

Essentie

Dit arrest heeft betrekking op het formeel strafrecht. Het gaat in casu om het beginsel 'één getuige is geen getuige' oftewel 'unus testis nullus testis'. Deze regel neergelegd is art. 342 lid 2 Sv. Het ging om een verkrachtingszaak waarin een enkele getuige een verklaring aflegde, namelijk de aangever.

Rechtsregel

Is de enkele verklaring van het slachtoffer voldoende voor een bewijssaanname? Nee, zegt de Hoge Raad. Uitsluitend de verklaring van het slachtoffer is onvoldoende voor een bewijssaanname.

Inhoud arrest

Het slachtoffer is zwanger en bevalt in het ziekenhuis. Een dag na de bevalling van haar dochter, wordt het slachtoffer verkracht door haar partner, terwijl ze nog is aangesloten aan het infuus en herstellende van haar keizersnee. Dit feit deed zich voor in 1995 en pas in 2006 deed het slachtoffer aangifte. Haar relatie met de verdachte was inmiddels 6 jaar beëindigd. Behalve haar verklaring was er geen ander bewijs, althans haar verklaring vond onvoldoende steun in het overige bewijs. De Hoge Raad overwoog het volgende.

"Art. 342 lid 2 Sv. Unus testis, nullus testis. Volgens art. 342 lid 2 Sv – dat de tenlastelegging in haar geheel betreft – kan het bewijs dat verdachte het tenlastegelegde feit heeft begaan, door de rechter niet uitsluitend worden aangenomen op de verklaring van 1 getuige. Deze bepaling strekt ter waarborging van de deugdelijkheid van de bewijsbeslissing, in die zin dat het de rechter verbiedt tot een bewezenverklaring te komen ingeval de door 1 getuige gedane verklaring op zichzelf staan en onvoldoende steun vinden in ander bewijsmateriaal. De vraag of aan dat bewijsminimum is voldaan laat zich niet in algemene zin beantwoorden, maar vergt een beoordeling van het concrete geval. De HR kan daarom geen algemene regel geven over de toepassing van art. 342 lid 2 Sv, maar daaromtrent slechts tot op zekere hoogte duidelijkheid verschaffen door het beslissen van concrete gevallen.

In casu kan niet worden gezegd dat de tot het bewijs gebezigde verklaring van aangever onvoldoende steun vindt in het overige gebezigde bewijsmateriaal, zodat van schending van art. 342 lid 2 Sv geen sprake is. Het verband tussen die verklaring en het overige bewijsmateriaal is ook zonder nadere motivering duidelijk en, anders dan in ECLI:NL:HR:2009:BG7764, is geen sprake van een te ver verwijderd verband tussen beide."

Unus testis nullus testis (één getuige, geen getuige)

Hoge Raad 14 april 2020, NJ 2020/254 (schennis van de eerbaarheid)

Vrouw laat hond uit en komt man tegen die haar vraagt of zij een doekje heeft en vervolgens ziet zij zijn geslachtsdeel. Heeft ook een erectie. Ze loopt naar huis en wordt door hem gevolgd. Ze belt politie en haar man en geeft uitgebreid details. Politie komt en hij ontkent het en roept zich op het zwijgrecht. Dus het is het woord van de een tegen de ander.

Rechtsvraag: vindt verklaring aangeefster voldoende steun in afwezigheid verdachte vlakbij (beweerde) plaats delict kort na voorval en omstandigheid dat aangeefster kort na voorval heeft gebeld met politie en echtgenoot?

Gerechtshof: voldoende steun voor verklaring aangeefster in genoemd bewijsmateriaal
Hoge Raad: oordeel hof onbegrijpelijk, genoemde omstandigheden bieden onvoldoende steun.

Verschillende invulling van verschillende instanties.

Het Bloedproef-II-arrest
HR 26 juni 1962, NJ 1962, 470

Afvoerpijp-arrest
HR 30 maart 2004:AM2533, NJ 2004, 376 m.nt. Buruma

Hierin werd bepaald dat bewijs uitsluitend aan de orde kan komen:

- i. Indien het bewijsmateriaal door het verzuim is verkregen en indien door de onrechtmatige bewijsvergaring;
- ii. Een belangrijk (strafvorderlijk) voorschrift of rechtsbeginsel;
- iii. In aanzienlijke mate is geschonden

Week 5

CV 5.1 Onderzoek ter terechtzitting

HR 2 september 2009, ECLI:NL:HR:2003:AF9559, NJ 2003, 724 (machtiging raadsman)

Rechter mag niet ambtshalve onderzoeken of raadsman door verdachte uitdrukkelijk gemachtigd is om de verdediging te voeren. Hof behoefde niet te doen blijken van onderzoek naar de vraag of er reden was de zaak aan te houden om verdachte de gelegenheid te geven ter zitting te verschijnen, nu gemachtigde raadvrouw daar niet om had verzocht.

Hof heeft in hoger beroep verdachte vrijgesproken van het tenlastegelegde namelijk poging tot diefstal door twee of meer personen, voorafgegaan en vergezeld van geweld tegen personen, gepleegd met het oogmerk om die diefstal gemakkelijk te maken, en om te vluchten,

→ Rechter hoeft niet te onderzoeken of advocaat wel echt gemachtigd is; als advocaat expliciet zegt van wel mag hij hiervan uitgaan.

CV 5.2 Rechterlijk beslismodel

Sexting arrest:

De rechtbank Gelderland heeft een 60-jarige man uit Doetinchem om technische redenen vrijgesproken van sexting met een 14-jarig meisje. Vaststaat wel dat het meisje een selfie met ontblote borsten heeft gestuurd via de chatfunctie van Facebook Messenger, maar die gedraging staat niet op de tenlastelegging. De rechtbank is gebonden aan de tenlastelegging. Wat wel op de tenlastelegging staat, namelijk het tonen door het meisje van haar blote borsten via de videofunctie van Facebook Messenger, kan niet worden bewezen; de man heeft er wel om gevraagd, maar het meisje heeft geweigerd dat te doen.

De rechtbank is gebonden aan de tenlastelegging. Nu wat daarin staat niet kan worden bewezen, moet verdachte worden vrijgesproken.

ECLI:NL:GHARL:2021:159

Vrouw stond terecht voor de dood van haar dochter, die dood is aangetroffen onderaan de trap van de flat. Vrouw heeft altijd ontkent dat zij dit was.

Vrouw werd 's nachts wakker door tocht in haar slaapkamer. Ze zag dat het raam openstond in de kamer van haar dochter en dat haar dochter niet meer in bed lag. Ze keerde over de ballustrade en zag haar dochter daar op de grond liggen.

3 scenario's:

1. Moeder op strafrechtelijke relevante wijze dood dochter aanwezig geweest. Wurgende in puntbloedingen. Kan ook gevolg zijn van val grote hoogte.
2. Zelfmoord. Kind kwam uit moeilijk gezin. Echter, niet aannemelijk voor een kind van deze leeftijd.
3. Slaapwandelen. Deskundige verklaarde dat zij bang moet zijn geworden tijdens slaapwandelen en over ballustrade is geklommen/ gevallen.

Rechtbank oordeelde in eerste aanleg dat er onvoldoende wettelijke aanleg is dat moeder betrokken is geweest bij de dood van de dochter. In appel bleek dit anders. OM heeft hoger beroep ingesteld en dan wordt er anders naar gekeken. Veel getuigen gehoord en veel deskundigen. Hof concludeert geen aannemelijkheid van zelfdoding en slaapwandeling. Hof oordeelt dat moeder kind heeft gedood. Doodslag wordt veroordeeld.

SYS 5 Poging en voorbereiding

HR 24 oktober 1978, NJ 1979, 52 (Uitzendbureau Cito);

De vraag die in dit arrest centraal stond, was: is er in casu sprake van een begin van uitvoering of slechts van een voorbereidingshandeling? De Hoge Raad oordeelde, net als de rechtbank in eerste aanleg en het hof in hoger beroep, dat er sprake was van een begin van uitvoering. De Hoge Raad formuleerde een nieuw criterium, namelijk dat er sprake is van een begin van uitvoering "indien de gedragingen naar haar uiterlijke verschijningsvorm moeten worden beschouwd als te zijn gericht op de voltooiing van het misdrijf".

HR 30 juni 2015, NJ 2015/403

- Advertentie: wapen te koop via een website.
- Telefonisch overleg: 'prima, ik wil hem wel kopen'. Verkoper vermeldde dat hij wel ID en wapenvergunning nodig had. Verdachte vermeldde dat hij de wapenvergunning niet heeft en verkoper breekt de koop af.
  - o Was er sprake van begin van uitvoering? Verdachte wilt immers een wapen kopen zonder vergunning
  - o Er waren veel woorden, maar geen daden. De intentie was duidelijk, het voornemen was er maar geen uitvoering.
- Hof en HR: begin van uitvoering (AG: anders). Volgens HR zou er wel sprake zijn van poging. Zij geven dan ook een subjectieve leer aan deze zaak.

HR 8 september 1987, NJ 1988, 612 (Grenswisselkantoor);

Twee mannen hebben het plan opgevat om het Grenswisselkantoor te overvallen. Zij rijden met een gestolen auto met valse kentekenplaten nog voor het openingsuur naar het betreffende kantoor. In de auto hebben zij een geladen dubbelloops jachtgeweer, een imitatie vuistvuurwapen alsmede handboeien en tape om de kantoorbediende vast te binden. De mannen dragen dubbele kleding en hebben pruiken bij zich. Met draaiende motor wachten de mannen op een parkeerplaats nabij het kantoor de komst af van de kantoorbediende. Wanneer deze arriveert, opent hij het kantoor niet omdat hij het niet vertrouwt, en waarschuwt hij de politie. Zodra de overvallers de politieauto zien, slaan zij op de vlucht. Na een wilde achtervolging worden de mannen tot stoppen gedwongen en aangehouden.

De Hoge Raad vond dat er in dit geval nog niet gesproken kon worden van een dergelijk begin van uitvoering, er was alleen een voornemen – geen poging.

De Hoge Raad stelde dat er niet gesproken kan worden van een begin van uitvoering, indien iemand zich naar een grenswisselkantoor begeeft met het voornemen daar een misdrijf te plegen, maar de auto nog niet verlaten heeft of nog geen andere gedraging heeft verricht die moet worden beschouwd als te zijn gericht op de voltooiing van dat voorgenomen misdrijf.

HR 30 maart 2021, ECLI:NL:HR:2021:389, NJ 2021, 228 m.nt. A.J. Machielse (voorbereiding kaping).

Poging om gedetineerde uit gevangenis in Roermond te bevrijden d.m.v. helikopter, art. 191 Sr. Is sprake van begin van uitvoering van bevrijding van gevangene?

Voor strafbare poging is vereist dat er gedragingen zijn verricht die naar hun uiterlijke verschijningsvorm zijn gericht op voltooiing van voorgenomen misdrijf. Vraag of sprake is van zulke gedragingen, laat zich niet in algemene zin beantwoorden. Een belangrijke beoordelingsfactor is hoe dicht vastgestelde gedragingen bij voltooiing van voorgenomen misdrijf lagen (bijvoorbeeld in tijd en/of plaats) en hoe concreet deze daarop waren gericht. Daarmee wordt ook afbakening van poging t.o.v. strafbare voorbereiding bevorderd. Verder kan het bij poging gaan om een samenstel van gedragingen, met inbegrip van die van eventuele deelnemers. De aard van het misdrijf kan van belang zijn maar niet noodzakelijk is dat al een bestanddeel van het misdrijf is vervuld.

Hof heeft geoordeeld dat sprake is van strafbare poging om gedetineerde uit penitentiaire inrichting te bevrijden en heeft daartoe vastgesteld dat met samenstel van gedragingen van alle betrokkenen in vergaande mate al feitelijk uitvoering is gegeven aan de op bevrijding gerichte actie met sterk planmatig karakter en dat deze voorgenomen bevrijdingsactie kort daarna zou zijn voltooid als politie niet had ingegrepen. Dat oordeel getuigt niet van onjuiste rechtsopvatting en is toereikend gemotiveerd. Volgt verwerping. Juist nu het bevrijden van een gevangene een delict is met een sterke materiële component (het delict is immers pas voltooid als de gevangene is bevrijd) ziet het hof veel ruimte tussen het begin van uitvoering en de voltooiing.

Hierbij acht het hof van belang dat de kaping geen doel op zich was, maar diende ter bevordering van de bevrijding van de gevangene; het opzet van de verdachten was primair daarop gericht.

Voorbeeld vrijwillige terugtred

HR 19 December 2006, ECLI:NL:2006:AZ2169

- Man springt met een baby in een kanaal en met de baby erna uit het water geklommen. Gingen kopje onder, maar kon gewoon staan. Door koude water kwam hij weer bij zinnen en beseftte hij dat hij goed bezig was. Ging met zijn zoon naar het ziekenhuis om hem te laten controleren en werd later aangehouden door de politie die de koude, natte baby in de auto aantreffen.
- Vervolgd tot poging voor moord
- Kan er sprake zijn van vrijwillige terugtred als iets al is voltooid?
- HR: vrijwillige terugtred nog mogelijk wanneer poging is voltooid (echter niet wanneer sprake is van een voltooid misdrijf) →
- Externe factoren hoeven niet aan (een succesvol beroep op) vrijwillige teigtred in de weg te staan.

Week 6

HR 22 november 2011, ECLI:NL:HR:2011:BR2355 (Twee moorddadige zusjes);

Feiten:

Het slachtoffer wordt door 2 zusjes vermoord, omdat deze vrouw een affaire zou hebben met de vriend van één van deze zusjes. Één zus verricht alle uitvoeringshandelingen, maar ook de andere zus wordt veroordeeld (voor het medeplegen van moord). Verdachte wist vanaf het begin waarom haar zus naar het slachtoffer toe wilde en ook dat zij het slachtoffer zou gaan slaan. Ook was ze op de hoogte van het feit dat de verdachte is meegegaan naar de woning van het slachtoffer en daar is gebleven. De zus die veroordeeld wordt voor medeplegen was erbij toen het slachtoffer van haar zus een afscheidsbrief moest schrijven om vervolgens pillen met bleekwater in te nemen. Tevens heeft zij het slachtoffer horen zeggen dat ze nog niet dood wilde en haar horen trappelen en rochelen na het innemen van de pillen met bleekwater. Ook heeft zij haar zus een touw om de nek van het slachtoffer zien leggen en gezien dat het slachtoffer schuim op haar mond had staan. Ze was erbij toen de zus de sporen aan het uitwissen was door het meenemen van een leeg colablikje en een asbak met sigarettenpeuken. De zus heeft hier zelf aan meegeholpen. De zus die erbij was heeft niets ondernomen en zich ook niet gedistantieerd, hoewel daar tijd en gelegenheid voor was.

Rechtsvraag: is er sprake van medeplegen tot moord door de zus van de verdachte?

Oordeel: het opzet van verdachte en haar zus zijn doelbewust gericht geweest op de uitvoering van het delict. De verdachte heeft door haar voortsudderende aanwezigheid in de woning bijgedragen aan de voor het slachtoffer bedreigende situatie. Ze is dan ook schuldig aan medeplegen.

1. Nauwe en bewuste samenwerking
2. Intellectuele/ materiële bijdrage van voldoende gewicht

Voor het oordeel dat sprake is van medeplegen kan de rechter rekening houden met onder meer:

- De intensiteit van de samenwerking
- De onderlinge taakverdeling,
- De rol in de voorbereiding, de uitvoering of
- De afhandeling van het delict en het belang van de rol van de verdachte,
- Diens aanwezigheid op belangrijke momenten en
- Het zich niet terugtrekken op een daartoe geëigend tijdstip.

HR 2 december 2014, ECLI:NL:HR:2014:3474 (Overzichtsarrest medeplegen);

De verdachte had twee balletjespistolen geleverd aan twee medeverdachten. De medeverdachten hebben toen aan de verdachte verteld dat zij van plan waren om met de balletjespistolen iemand te gaan beroven. In eerste instantie heeft de verdachte gezegd dat hij hier niet aan mee wilde werken, maar later heeft hij toch ingestemd. Op een zekere avond zijn de verdachten op scooters rondjes gaan rijden. Ze besloten twee jongens op een bankje te beroven. De twee medeverdachten hebben de jongens met de balletjespistolen bedreigd en goederen van hen weggenomen. De verdachte stond toen op ongeveer vijf meter afstand bij de scooters te wachten.

Het Hof heeft overwogen dat voor medeplegen van een strafbaar feit vereist is dat sprake is van een voldoende nauwe en bewuste samenwerking tussen de betrokken personen, gericht op de totstandkoming van het feit. Daarnaast moet de van medeplegen verdachte persoon aan de totstandkoming van het strafbare feit een wezenlijke bijdrage hebben geleverd. De verdachte heeft zich volgens het Hof op geen enkele wijze **gedistantieerd** en door zijn aanwezigheid heeft de verdachte de dreiging versterkt die van de overvallers uitging. Daarom is het Hof van oordeel dat er tussen de verdachte en zijn mededaders sprake is geweest van een dermate nauwe en bewuste samenwerking dat de verdachte als medepleger van het strafbare feit kan worden aangemerkt.

Kern medeplichtigheid → het bevorderen/ vergemakkelijken van de zaak

Kern medepleger → het is niet noodzakelijk dat de medepleger zelf fysiek aanwezig is bij de daadwerkelijke uitvoering van de zaak. Betreffende persoon kan dusdanig nauw betrokken zijn geweest bij de uitvoering, dat er dus wel degelijk van medepleger kan worden gesproken.

HR 23 januari 2018, ECLI:NL:HR:2018:83 (Medeplegen poging inbraak?).

Het oordeel van het hof dat sprake is van medeplegen vloeit voort uit de onderlinge samenhang van de gedragingen en het verband met de groepsgewijs gedeelde intentie om de inbraken te plegen. Aldus heeft het hof niet onbegrijpelijk en toereikend gemotiveerd dat de verdachte als medepleger van de bewezenverklarde feiten kan worden aangemerkt.

Dit arrest zegt ook dat de medepleger er niet zelf per se bij hoeft te zijn.

HR 23 februari 1954, NJ 1954, 378 (Ijzerdraadarrest);

Een werknemer van een klein bedrijf dat ijzerdraad exporteert vult, in strijd met het Deviezenbesluit 1945, opzettelijk verkeerde gegevens in op formulieren om zodoende een exportvergunning te verkrijgen. Ondanks het feit dat zijn baas niet van deze handelingen op de hoogte was wordt hij vervolgd voor het gepleegde strafbare feit.

Rechtsvraag: kan een leidinggevende strafrechtelijk worden vervolgd voor gedragingen van zijn ondergeschikten?

De Hoge Raad stelt dat er aan 2 criteria voldaan moet zijn wil de eigenaar als plegen kunnen worden aangemerkt:

1. Er moet sprake zijn van beschikkingsmacht.
De verdachte moet de handelingen aan de ondergeschikte hebben gedelegeerd of hebben overgedragen, waardoor de handelingen binnen de bevoegdheid van de ondergeschikten vallen.
2. Aanvaarding
Dit houdt in dat de verdachte wist dat er een strafbare handeling plaatsvond, of wist dat het in het algemeen op een dergelijke manier gebeurd.

De Hoge Raad oordeelt dat er aan het beschikkingscriterium wordt voldaan, de handelingen vielen immers onder zijn bevoegdheid. Er wordt niet aan het aanvaardingscriterium voldaan.

De eigenaar had namelijk geen idee dat de verboden gedragingen plaatsvonden. Hij wist niet dat dit zo gebeurde of kon gebeuren, waardoor de eigenaar niet veroordeeld kan worden.

HR 21 oktober 2003, NJ 2006, 328 (Drijfmestarrest).

De verdachte (de rechtspersoon) beheert in opdracht van Y BV een stuk grond, dat eigendom is van Y BV. In de praktijk wordt deze grond gewoon beheerd door een natuurlijk persoon, welke in loondienst is van Y BV. Op dit stuk grond wordt drijfmest gevonden, terwijl het strafbaar is om drijfmest te gebruiken op niet-beteelde grond. De verdachte wordt ten laste gelegd dat zij drijfmest heeft gebruikt op het stuk grond.

Rechtsvraag:

- Aan welke eisen moet zijn voldaan om een rechtspersoon te kunnen aanmerken als dader van een strafbaar feit?
- Wanneer kan een gedraging in redelijkheid aan een rechtspersoon worden toegerekend?

Bij de beantwoording van de vraag of een rechtspersoon als dader kan worden aangemerkt, dient er gekeken te worden naar verschillende criteria. Daarbij dienen ook de zogeheten IJzerdraadcriteria uit het [IJzerdraadarrest](#) in overweging te worden genomen. Een rechtspersoon kan gezien worden als dader van een strafbaar feit als de gedraging in redelijkheid aan de rechtspersoon kan worden toegerekend, dit blijkt uit de wetsgeschiedenis van artikel 51 Sr.

Hof:

De beheerder van een stuk grond heeft de taak om ervoor te zorgen dat het wordt beheerd volgens de wettelijke voorschriften. Het is in dit geval niet aannemelijk dat de verdachte alle maatregelen heeft genomen om te verhinderen dat derden van dit stuk grond gebruik konden maken om zich van hun mest te ontdoen. Het hof veroordeelt de verdachte in deze zaak.

Hoge Raad:

De Hoge Raad vernietigt het arrest van het hof. Het hof heeft namelijk niet vast kunnen stellen of de verboden gedraging binnen de sfeer van de rechtspersoon lag. Zo had geconstateerd moeten worden welke taken en bevoegdheden de verdachte had. Verdachte had namelijk niet het feitelijk beheer van het stuk grond.

- Grondslag voor daderschap ligt in de redelijke toerekening
- Hangt af van de concrete omstandigheden van het geval, waar de aard van de gedragingen bij horen
  - a. Het handelen nalaten .....
  - b. Moet passen in normale bedrijfsuitvoering
  - c. Baatcriterium
  - d. IJzerdraadcriteria

Week 7

HR 29 mei 2007, ECLI:NL:HR:2007:BA1736 (Openlijke geweldpleging I)

‘In vereniging’ kan in de tenlastelegging worden omschreven met de woorden ‘met een of anderen’.

HR 3 juli 2018, NJ 2018, 436 m. nt. Rozemond (Openlijke geweldpleging II)

Voor openlijke geweldpleging moet er een verstoring van de openbare orde zijn. Het is niet vereist dat het in een openbare ruimte plaatsvindt, maar wel dat het toegankelijk is. Het gaat er wat betreft de ‘openlijkheid’ in de kern om dat de geweldpleging zich op zodanige wijze en op zodanige plaats moet hebben voltrokken dat de openbare orde is verstoord.

Omstandigheden zijn doorslaggevend zoals: potentiële waarneembaarheid van de ten laste gelegde gedraging en de omvang van het - potentieel aanwezige – publiek kunnen in dat verband een rol spelen. In een niet zonder meer openbare ruimte zoals de aula van een school kan bijvoorbeeld op zijn minst van belang zijn in hoeverre die ruimte ten tijde van het ten laste gelegde toegankelijk was, ook voor personen die niet in relatie stonden tot de onderwijsinstelling. Bij geweld in een treincoupé is relevant dat het openbaar vervoer in beginsel, zij het tegen betaling, voor eenieder toegankelijk is.

Ook het erbij zijn/ aanmoedigen/ niet weggaan kan strafbaar zijn voor openlijke geweldpleging, zelfs als de andere geen geweld hebben gebruikt.

Dit arrest geeft een verdere uitleg aan de term ‘openlijk’ in de zin van art. 141 lid 1 Sr. Uit dit arrest zien we dus dat er geen sprake is van ‘openlijk’ geweld wanneer dit in een besloten ruimte plaatsvindt die alleen maar toegankelijk is voor een bepaald aantal genodigde mensen, waarbij geen ongenodigde gasten aanwezig zijn.

HR, het geweer-arrest 1935

Dit arrest gaat over de voortzetting van opsporingsbevoegdheden, met name de inbeslagneming. In casu betrof het een ambtenaar van de politie die een controle wilde uitvoeren op basis van de Drankwet. Deze ambtenaar ging naar een café om te kijken of daar bepalingen uit de Drankwet werden geschonden. Hij vond aldaar een geweer en toen hij dit in beslag wilde nemen, toonde de eigenaar hevig verzet bij de inbeslagname van zijn eigendom.

Rechtsregel:

De vraag die in casu centraal stond, is of de agent het geweer in beslag mocht nemen en derhalve of de agent enkel bevoegd was te controleren of de Drankwet werd nageleefd? In cassatie oordeelde de Hoge Raad dat het feit dat de ambtenaar bezig was met het handhaven van de Drankwet, geen belemmering vormde om bij toeval ontdekte strafbare feiten ook verder te gaan opsporen, in casu overtreding van de (toenmalige) Vuurwapenwet. Men spreekt van een ‘voortgezette toepassing van bevoegdheden’.

Inhoud arrest:

In cassatie voerde de kroegeigenaar aan dat de ambtenaar zijn boekje te buiten ging door onder het mom van het handhaven van de Drankwet, zijn geweer in beslag te nemen. De ambtenaar mocht 'slechts' controleren op overtreding van de Drankwet.

De Hoge Raad zag het anders. Hij oordeelde namelijk dat als een agent tijdens de rechtmatige uitoefening van een bepaalde aan hem toegekende bevoegdheid het redelijke vermoeden krijgt dat er ook een ander strafbaar feit wordt begaan, hij deze bevoegdheid tevens mag gebruiken voor het opsporen van dat andere strafbare feit. In casu mocht de ambtenaar het geweer in beslag nemen en deze inbeslagname was rechtmatig.